

Lühiülevaade 2020. aasta Hiiumaa valla eelarve täitmisest

Peamised eesmärgid 2020. aastal: Arengukava määrab kohaliku omavalitsuse prioriteetsed tegevussuunad ja eelarvestrateegia finantsprojektsiooni. Valla eelarve koostamise aluseks on 31.10.2018.vastuvõetud arengukava ja 17.10.2019 uuendatud eelarvestrateegia. Samuti on arvestatud ühinenud omavalitsuste varasemaid prioriteete ning ühinemislepingus kokkulepitut.

Peamised eesmärgid 2020. aastal:

- ühinemiseelselt kavandatud investeeringute ellu viimine

Põhitegevuse tulud¹

2020. aasta eelarves oli planeeritud tulude laekumiseks 16,2 miljonit eurot. Tegelikult laekus tulusid 16,7 miljonit eurot, mis on planeeritust 2,7 % enam.

- Eelarve tuludest 57,5% ehk 9,6 miljonit moodustas tulumaks (võrreldes eelarves kavandatuga kasv +7,0%)². Tulumaksu parem laekumine tulenes keskmise palga arvatust suuremast tõusust, samuti Covid-19 oodatust väiksemast mõjust.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2019. aasta eelarve täitmist kinnitatud eelarvega, kasutatakse dokumendis läbivalt

- Kaupade ja teenuste müügist laekus eelarvesse 8,2% ehk 1,3 miljonit eurot (-5,8%). Kavandatust vähem laekus haridusasutuste omatulu ja tulu sotsiaalteenuste osutamisest.
- Saadud toetused moodustasid eelarve tuludest 31,5%, ulatudes 5,2 miljoni euroni (-1,5%).
- Muud tulud (maamaks, keskkonnatasud jms) moodustasid eelarve tuludest 2,8% ehk 0,5 miljonit eurot (+1,0%). Planeeritust vähem laekus kaevandamisõiguse tasu.

Põhitegevuse kulud³

2020. aasta eelarves oli planeeritud põhitegevuse kuludeks 14,2 miljonit eurot. Tegelikult tehti kulutusi 13,5 miljoni euro ulatuses, mis on planeeritust 4,9% vähem.

Põhitegevuse kulud jaotuvad kaheks: antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks. Tegevuskulud omakorda jagunevad tööjõu- ja majandamiskuludeks.

- Põhitegevuse kuludest kulus 12% antavateks tegevustoetusteks ehk 1,6 miljonit eurot (võrreldes eelarves kavandatuga kulutati vähem -8,8%). Eelarves kavandatust kulus vähem vahendeid sotsiaaltoetusteks.
- Tööjõukulud moodustasid põhitegevuse kuludest 59,1% ehk 8,0 miljonit eurot (-3,3%).
- Majandamiskulud moodustasid kuludest 28,8% ehk 3,9 miljonit eurot (-4,6%). Eelarves kavandatust kulutati vähem vahendeid seoses valla asutuste säästlikuma majandamisega (suuresti tingituna Covid-19 piirangutest). Valla asutused, kes ei suutnud koguda tulusid eelarves planeeritud mahus, jätsid vastavas summas täitmata ka põhitegevuse kulud.

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva tegevusvaldkonna vahel.

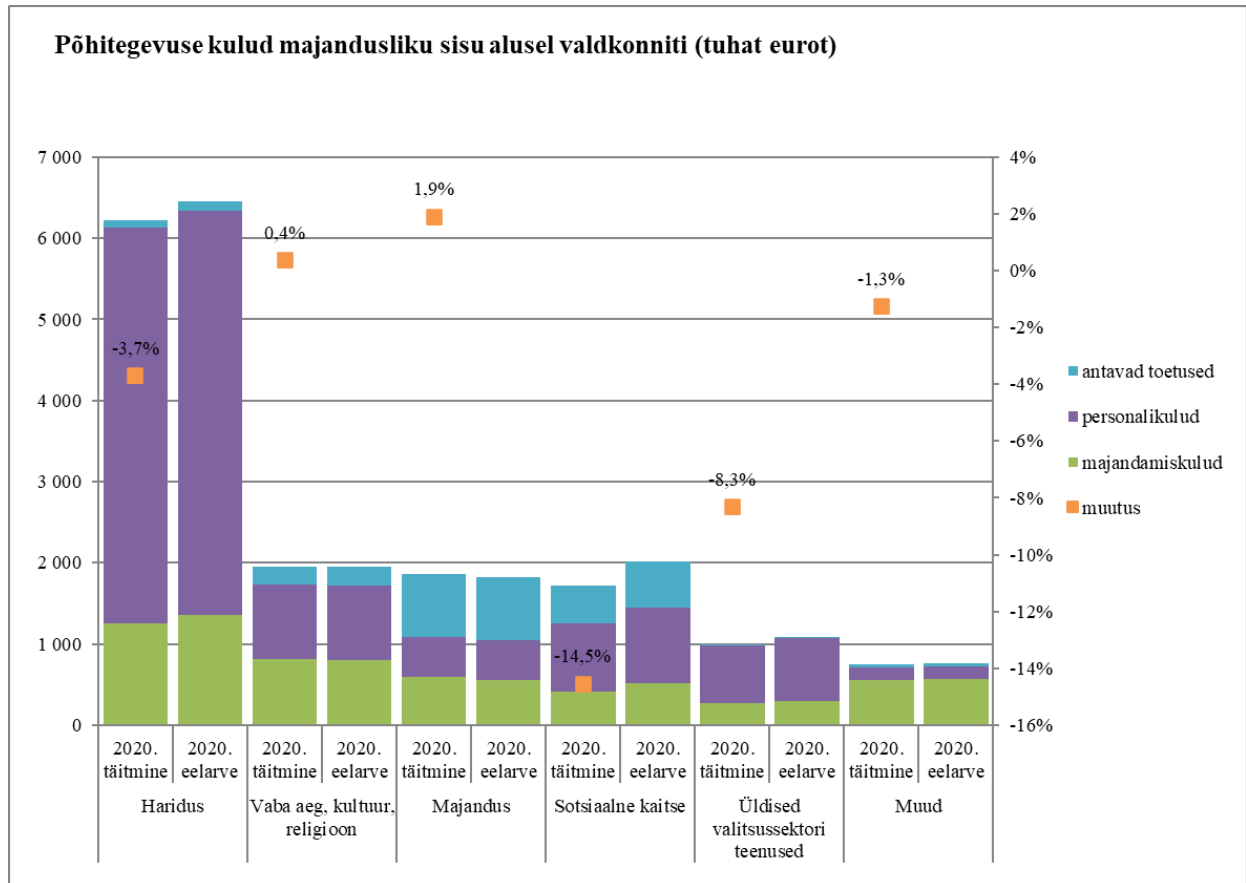
- **Haridus** moodustas põhitegevuse kuludest 46% ehk 6,2 mln eurot, millest kulus personalikuludeks 4,9 mln eurot ja majanduskuludeks 1,2 mln eurot;
- **Vaba aeg, kultuur ja religioon** moodustas 14,5% põhitegevuse kuludest ehk 1,9 mln eurot, millest kulus personalikuludeks 0,9 mln eurot, majanduskuludeks 0,8 mln eurot ja toetusteks 0,2 mln eurot. Vaba aja tegevustest moodustasid üle poole raamatukogude ja noortekeskuste tegevuskulud;
- **Majandus** moodustas 13,8% ehk 1,9 mln eurot, millest ca 35% ehk 0,6 miljonit eurot moodustab ühistranspordi korraldus;
- **Sotsiaalne kaitse ja tervishoid** moodustas 12,8% ehk 1,7 mln eurot, millest suur osa on personalikuludel 0,8 mln eurot seoses erihooldekodu avamisega ja 0,5 mln eurot kulus erinevate sotsiaaltoetust maksmiseks;
- **Üldised valitsussektori teenused** moodustasid 7,4% põhitegevuse kuludest ehk 1,0 mln eurot;
- **Elamu- ja kommunaalmajandus** moodustas 3,1% ehk 0,4 mln eurot;

---

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

- **Muud** (keskkonnakaitse, avalik kord ja julgeolek) valdkonnad moodustasid kokku 2,5% ehk 0,3 mln eurot.

Joonis 1. Põhitegevuse kulud majandusliku sisu alusel valdkonniti (2020. a täitmine võrreldes kinnitatud eelarvega; tuhat eurot)

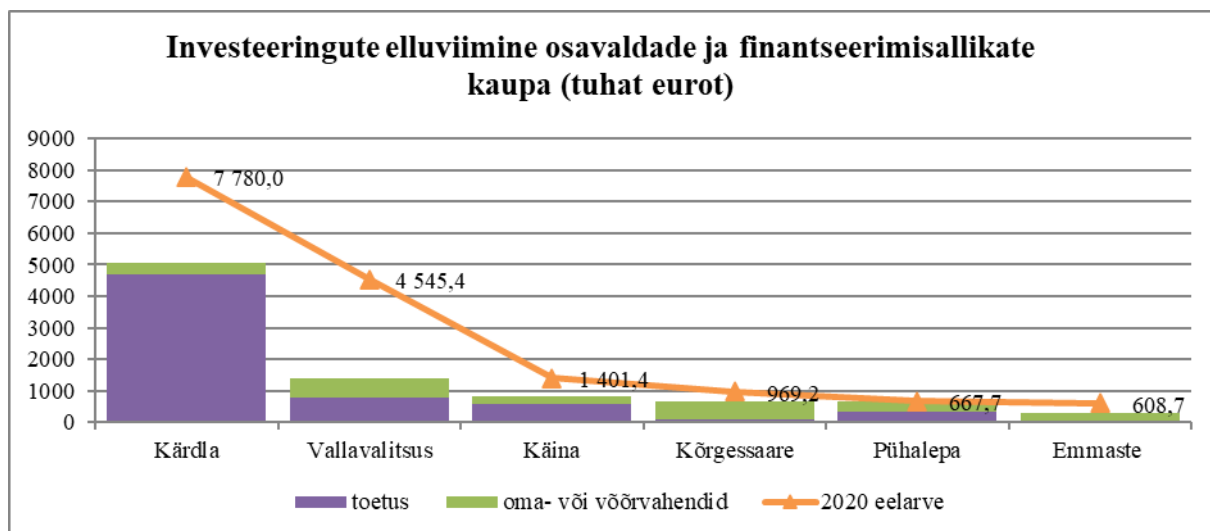
Investeeringustegevus

2020. aasta eelarves oli planeeritud investeeringuteks 15,0 miljonit eurot. Tegelikult teostati investeeringuid 8,5 mln euro ulatuses.

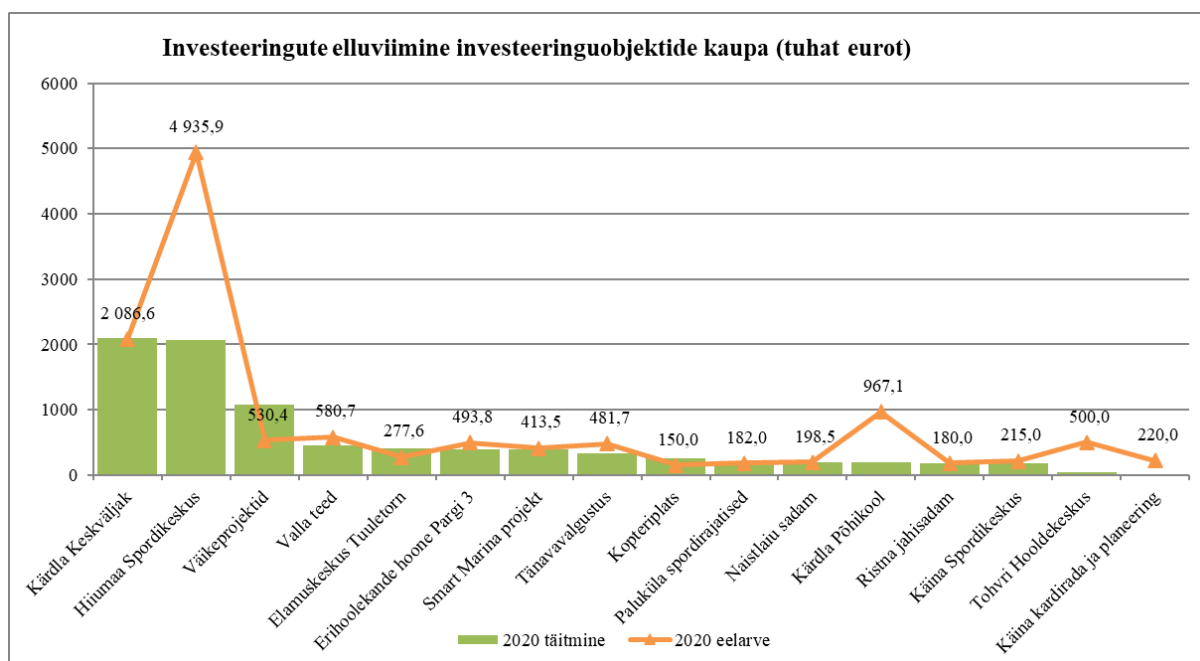
Investeeringuid finantseeriti jooksva aasta eelarve tuludest 1,1 mln euro ulatuses, laenu võeti 1,0 miljonit eurot ja toetust saadi 6,5 mln eurot.

Planeeritust väiksem investeeringute maht on tingitud mitmetest asjaoludest, sõltuvalt objekti iseärasustest. Hiiumaa suurim investeering Elamuskeskus Tuuletorn avati 1.juunil 2020. Projekti üldmaksumus oli 3,7mln eurot sellest 2020.aastal 0,4 mln eurot. Samuti valmis Kärkla Keskväljak kogumaksumusega 2,1 mln eurot, erihoolekande hoone Pargi 3 I etapp 0,5 mln eurot, helikopteriplats ja mitmed muud objektid. Alustati Kärkla Põhikooli projekteerimisega. Suure objektina alustati Hiiumaa Spordikeskuse ehitamisega, milleks eelarvesse oli töid planeeritud 3,7 mln euro ulatuses, täideti 2,1 mln euro ulatuses. Investeeringuobjektide nimekirjas oli veel valla teede remont, väikesadamate arendamine, tänavavalgustuse kaasajastamine, erinevate spordirajatiste arendamine, Kõrgessaare tankla rajamine ja erinevad väiksemad projektid.

Joonis 2. Investeeringud osavaldade ja finantseerimisallikate kaupa (tuhat eurot)

Joonis 3. Investeeringud objektide ja finantseerimisallikate kaupa (tuhat eurot)

Finantsseis

- **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe oli 3,1 miljonit eurot, millest tasuti nii olemasolevaid laenumakseid (*jooksva aasta laenumaksete põhiosa 1,0 miljon eurot ehk 30% põhitegevuse tulemist*), intressikulusid ja rahastati investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.
- **netovõlakoormus** (kohustused miinus likviidsed varad) oli 2020 aasta lõpuks 34,6% põhitegevuse tuludest ehk 5,7 mln eurot. Seaduse kohaselt on valla ülempiiriks 100%, mis tähendab, et võimalused investeeringute teostamiseks täiendavalt laenu võtta on olemas.
- **likviidsete varade maht** oli 2020. aasta lõpu seisuga 2,1 mln eurot ehk 12,6% põhitegevuse tuludest. Eesmärk on seda taset hoida, et tagada valla maksevõime.